

43:e årgången

Bibladet 2020

Stenungsunds biodlareförening

Drottningen märks blå i år.

Stenungsunds Biodlareförenings styrelse 2020

Ordförande: Pär Mollberg

0703-69 58 07, par.mollberg@stenungsundsbi.se

Vice ordf.: Åse Stolt

073-925 04 08, asestolt@gmail.com

Sekreterare: Karin Bryngelfrid

0705-515531, karin.bryngelfrid@perstorp.com

Kassör: Roger Sundqwist

0705-48 51 14, sundqwistroger@gmail.com

Ledamot: Eva Rylén 070-340 75 59

Ledamot: Bengt Johansson, 073-030 65 00, bengtjohansson284@gmail.com

Ledamot: Stig Grundberg

0702-55 67 90, stig.grundberg@gmail.com

Revisorer: Sven-Göran Allansson

0303-828 82, sven-goran@telia.com

Else-Marie Lahrin, 0303-77 78 40 em.lahrin@gmail.com

Honungsbedömningskommitté:

Gull-Britt Thorén 0303-814 42, gbithoren@telia.com

Ann-Britt Carlsson

0303-77 19 62, 0736-84 93 35, ann-britt@carlssonsbi.se

Jan-Åke Carlsson

0303-817 65, janake.carlsson@yahoo.se

Bisjukdomskommitté:

Bengt Johansson, 073-030 65 00, bengtjohansson284@gmail.com

Sven-Olof Nilsson

0708-64 65 62, svenolofastrid@telia.com

Drottningodling: Pelle Carlsson,

0708-40 05 76

Ann-Britt Carlsson

0736-84 93 35

Bigårdsansvariga: Bengt Johansson, 073-030 65 00, bengtjohansson284@gmail.com

Pelle Carlsson, 0303-77 19 62

Jan-Åke Carlsson, 0303-817 65

Valberedning: Anette Swahn, 0303 77 65 87

Jeanette Vahlenberg, 070-533 19 89

Pernilla Höhmann, 072-225 32 05

Hemsida: www.stenungsundsbi.se

Webbansvarig: Pelle Carlsson

0708-40 05 76, pc@stenungsundsbi.se

pg: 691836-1 Swish-nummer: 123 275 40 59

Ordföranden har ordet

Vi står inför en intressant start 2020. En vinter utan vinter och vår direkt på första datumet. Ingenting med vädret är riktigt var det varit och vad man förväntar sig. Hur kommer våra bin och samhällen reagera? Vad blir vinterdödligheten efter en vinter utan vinter? Kommer vinterfodret räcka eller blir det stödmatning?

Föregående år var inte heller ett vanligt år i föreningen. Flytt av bin och utrustning till Mariagården samt bli inneboende hos kommunen. Hur skulle detta gå och skulle vi få ha våra bikupor i fred? Min personliga åsikt är att det blev väldigt bra. Antalet besökare vid träffarna på bigården har ökat. Föreningens samhällen

utvecklades bra och honungsskörden blev mer än tidigare år. Visningskupan, där man kan placera en biram mellan två glasskivor och observera binas aktivitet på ramen har använts vid flera tillfällen. Att kunna visa vår verksamhet och sprida kunskap om biodling för allmänheten uppfyller även föreningens mål med verksamheten enligt våra stadgar.

Det som dock stack ut negativt förra året var mängden varroa i föreningens kupor och flera observationer från föreningens medlemmar indikerade på ett stort varroatryck. Varför blev det så är en fråga som vi inom styrelsen har diskuterat. Har det med den varma sommaren 2018 att göra? Eller har biodlarna slutat behandla sina bin, efter en tid med lågt varroatryck? Jag hoppas inte att så är fallet men orolig blir jag då föreningens utdelning av gratis oxalsyra inte var lika välbesökt som tidigare år. Däremot tror jag att kunskapen om hur man kontrollerar varroatrycket i våra kupor är lågt. Därför kommer vi under året att vid flera tillfällen demonstrera just varroakontroll med flera olika metoder på föreningsbigårdens samhällen för att gemensamt följa samhällena och utvärdera de olika kontrollmetoderna. Det kommer finnas möjlighet att tillverka egna skakburkar för att använda i sin egen bigård.

Vad har vi att se fram emot 2020? Styrelsen har som vanligt jobbat hårt med att komma fram med en verksamhetsplan som ska locka föreningens medlemmar till bigården. Högdpunkter som tårtkalas, växtbytardag, föreningsresa, öppet hus ska förhoppningsvis bli välbesökta. Viktigt som vanligt är att ta hand om alla nya som gamla medlemmar. Även ni som har haft bin ett 10 tal år är välkomna. Om ni inte lär er något nytt så har ni kunskap och idéer att sprida till oss andra.

Hoppas vi ses på Mariagården !

// Pär Mollberg

Bigården fortsätter att vara på Mariagården

Träffarna i bigården fortsätter att vara både lördagar och torsdagar på Mariagården enligt schemat som finns här intill.

På träffarna måste samhällena som föreningen har ses till och skötas. Detta är extra viktigt nu när vi är på Mariagården där allmänheten följer vad vi gör. Vi uppmanar alla som kommer till våra möten att ha med sig skyddskläder.

Kom ihåg vid träffarna:

- Ta med fika (var och en tar med det de själva vill ha)
- Tag med skyddskläder.
- Ta med ett gott humör samt frågor och funderingar ni har runt biodlingen.
- Se till att föreningens samhällen får den tillsyn de behöver.
- Stå ej framför flustren när kuporna går igenom. Det stör bina!!
- Fyll i ”loggkortet” som ligger i kupan.
- Ta hand om nya medlemmar/besökare.
- Anteckna och diskutera dagens ämne. Registrera de medlemmar som deltagit i mötet i närvarolistan som finns på bigården.
- Ha trevligt och ta en fika och diskutera de för årstiden aktuella frågor som rör våra bin.

Adressen till Mariagården är Mariavägen 1, Stenungsund

/Styrelsen

Förändringar i programmet kan ske! För senaste information se vår hemsida:

www.stenungsundsbi.se

Kontakta Pelle på telefon 0708-40 05 76 eller via e-post pc@stenungsundsbi.se om du har kommentarer till vad som står på hemsidan eller om du har något du vill publicera.

Vecka	Dag	Ansvarig	Verksamhet
13	Lör 28 Mars		Kontroll av status i bigården. Styrel-
17	Lör 25 April	Styrelsen	Uppstart Mariagården. Tårtkalas,
18	Dag bestäms efter	Karin Bryngelfrid	Montisoriskolan besöker bigården
19	Lör 9 Maj	Åse Stolt	Biskötsel, tillverkning av nätburkar
20	Tor 14 Maj	Pär Mollberg	Biskötsel
21	Lör 23 Maj	Styrelsen	Växtbyttardag
22	Lör 30 Maj	Bengt Johansson	Djurens dag, samarrangemang med Mariagården, Biskötsel, Varroakontroll
23	Lör 6 Juni	Styrelsen	Öppet hus i bigården. Tillverkning av bihotell. Kora Stenungsunds godaste honung
24	Tor 11 Juni	Stig Grundberg	Biskötsel
25	Tor 18 Juni	Roger Sundqwist	Biskötsel
26	Lör 27 Juni	Åse Stolt	Biskötsel, Varroakontroll
27	Tor 2 Juli	Karin Bryngelfrid	Biskötsel
27	Lör 4 Juli	Pär Mollberg	Föreningsresa
28	Lör 11 Juli	Stig Grundberg	Biskötsel
29	Tor 16 Juli	Roger Sundqwist	Biskötsel
30	Lör 25 Juli	Bengt Johansson	Biskötsel, Varroakontroll
31	Lör 1 Aug	Styrelsen	Slungning på Mariagården. Sista
37	Lör 12 Sept	Karin Bryngelfrid	Invintring, skattning + första hinken
38	Lör 19 Sept	Åse Stolt	Invintring, andra hinken
40	Lör 3 Okt	Stig Grundberg	Ta bort hinken och stoppa om bina.
42	Mån 12 - Fre 16 Okt	Carlssons Biodling Ucklum	Inlämning av ramar och vaxavfall. OBS, alla kollin måste vara bitäta och märkta när de lämnas in. Se sid 28.
43	Sön 25 Okt kl 10-12	Styrelsen	Oxalsyradag, varroabekämpning
44	Tor 29 Okt	Anette Swahn	Årsrapporten ska vara inlämnad.
45	Tor 5 Nov 19:00	Styrelsen	Årsmöte Humlebråten

Då var det igång! Bi-året 2020 ☺

Lördagen den 8 februari var det dags för distriktets årsmöte och med mig var Sven-Olof, Pär och Åse Stolt. Väl på plats träffade vi Ann-Britt och Pelle.

Min plan var att bara flyta med och observera hur det går till men Pär hade en annan. Precis innan det skulle börja frågade han om inte jag kunde skriva några ord om mötet. Chockad som jag var så sa jag ja. Men sen kom alla frågor. Vad skriver man om ett sånt här möte? Vad vill man veta? Det kommer ju att komma ett protokoll så det e ju inte det jag skall skriva.. Eller är det de? Hmm? Hur gör jag nu? Men, men någon gång skall ju vara den första!

För mig gick mötet väldigt fort. Det öppnades och sen avslutades i stort sett.

Men för att sammanfatta det hela så pratades det en del om budgeten. Om hur man kan tänka kring den budgeterade vinsten. För behöver vi ha en vinst där som ”bara” står..? Då pratade man om hur man skulle kunna ge tillbaka en del av vinsten i form av bidrag som föreningarna skulle kunna ansöka om. Vilket jag tyckte lät som en väldigt bra idé. Så det får vi hålla tummarna för. Vi kom också in på utbildnings frågor. Man efterlyser en godkänd biodlare utbildning. Friska bin möten ett möte om bins hälsa är för att främja binas hälsa och lära sig om sjukdomar mm. Pollen kurs på botaniska trädgården i Göteborg. Tyvärr bara 15 platser men förhoppningsvis så blir det fler gånger. Utbildning i honungsbedömning, först och främst för kommittén som sen lär ut till övriga/nya bedömare. Utbildning i föreningskunskap, försäkringsmöjligheter, stölder och mer där till.

Det pratades också om våra kontakter utåt. Vi har en Facebook sida och vad jag förstod det som är den i nystarten så vi får hoppas att den kommer igång. Om inte annat kanske det skulle kunna vara en bra idé för oss i vår förening att ha för att ”snabbt” nå ut till varandra om det är något som hänt eller något man undrar över, om man behöver tips och trix eller bara dela erfarenheter med varandra. Vet att vi har våra träffar till det men det slår ju aldrig fel att det är när man kommer hem som ens frågor dyker upp eller när man står där med gråten i halsen och inte vet vad man skall göra eller då man är så lycklig för att något lyckades för en gång skull.

Men det som tog den mesta av min uppmärksamhet var när vi började komma in på att alla bin inte finns registrerade. Att det finns dom som har bin och väljer att inte registrera dom. Hur kan man ens inte vilja det..? Bin e ju ändå ett djur som vi inte kan säga till att flyg inte där eller dit för det är inte bra. Vi har heller ingen möjlighet att stoppa att grannens bin flyger till oss på samma sätt som man kan stoppa en hund som kommer springande över tomten. Det blir ju tråkigt den dagen då det blir någon smitta som måste stoppas. Vi kommer ju aldrig att kunna stoppa spridning om inte alla är med och kämpar för friska bin!! Tänk om slutet för dina bin var på grund av din närmaste granne som du inte ens viste hade några

bin. Den grannen skulle inte jag vilja ha eller vara. Tänk att det på sitt samvete. Hur skall vi kunna komma åt dessa slarvpellar..?

Innan jag har tagit över hela tidningen så behöver jag få till ett bra avslut med på denna ”lilla” anteckning om möte då jag inser att det var svårt att sluta skriva när man väl kom igång. Det blev lite blomutdelning och sen avslutades mötet. I väntan på lunch så började Thomas Liebig's föreläsning om fåglar och fjärilar. Nattfjärilar är inne nu, det är ugglornas år och mycket gnagare för att sammanfatta det.

Men jag måste bara få säga att bilåkningen dit var toppen. Fler road-tripps för det är där man får lära känna varandra och lära sig nya saker. Det blir mer personligt där!

Nu håller vi tummarna för ett bra biodlarår så hoppas jag att vi ses i bigården i sommar.

/ Pernilla Höhmann

Göteborgs & Bohus läns Biodlardistrikt

På distriktets årsmöte valde ombuden ny ordförande. Det blev Ann-Britt Carlsson från Stenungsunds biodlareförening.

Göteborgs och Bohus läns biodlaredistrikt anordnar div aktiviteter under året så som sommarmöte i Juli och en biodlardag i Oktober Dessa brukar vara mycket givande. Tyvärr finns inga datum spikade vid detta Biblads tryckning. Gå istället in på distriktets hemsida <https://goteborg-bohuslan.biodlarna.se/> för information om kommande arrangemang.

Har du något förslag på tema för distriktets aktiviteter hör gärna av dig till Ann-Britt på tel. 0736-84 93 35 eller skriv till ann-britt@carlssonsbi.se

Varroahistorik Bigården 2019

Kuporna på Mariagården har numrerats i följande ordning: nr 1 = kupa närmast vägen och kupa nr 4 är således den röda kupan som sponsras av Stenungsunds energi. Med drönarvax menas en kaka utskuren från en tredelad ram

Vid första bigårdsträffen den 27 april när vi skulle flytta bigårdens material till Mariagården så begärde vi (Gunnel och Jan-Åke) att en myrsyrabehandling skulle utföras innan bikuporna skulle flyttas. Vi hade under föregående år sett att det var ganska mycket varroa i det drönarvax som skurits ut och som vi frusit och kollat. Sven-Olof myrsyrabehandlade samhällena och visade varroagallren innan flytt. Det fanns inte mycket varroanedfall endast 3-4 per samhälle.

Varför vi ville att samhällena skulle behandlas innan flytt var för att vår bigård finns i anslutning till Mariagården och vi har dålig efarenhet av att ha haft en grannbigård som inte behandlade sina bin och vi hade då stora problem med varroa trots att vi körde ett gediget bekämpningsprogram. När bina i den intilliggande bigården dog så var det "som att vända på en hand" och vi har sen dess inte haft något problem med varroa eller vinterdödlighet trots att vi de senaste åren endast bekämpat med drönarvaxutskärning och oxalsyrabehandling. Vi har under de senaste åren inte hittat någon varroa i drönarvaxet och endast ett fåtal nedfall i några kupor vid oxalsyrabehandlingen på hösten.

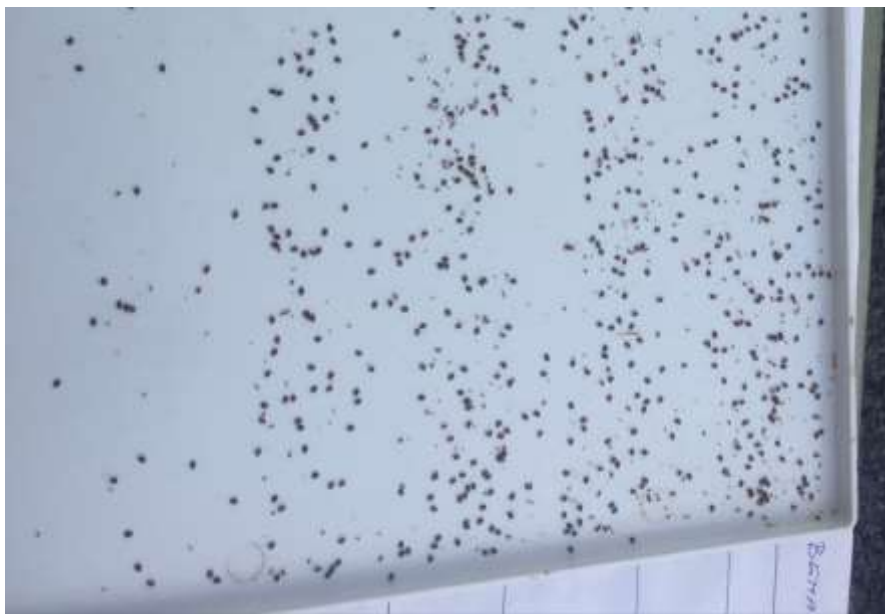
Den första bigårdsträffen på Mariagården var den 11 maj och det fanns drönarvax att skära ut enbart på kupa 1. Vaxet var dåligt täckt och kakan beräknades vara mindre än 1/3 del av kakbiten i den tredelade drönarramen. Vaxet frystes. När vi sen kontrollerade visade det sig att det fanns ett 20-tal varroakvalster i vaxet. Samtidigt skar vi ut drönarvax från vår bigård. Totalt var det minst 10 kakbitar som alla var relativt väl täckta - vi hittade **inte någon** varroa i dessa.

Vid nästa träff, den 16 maj, finns det drönarvax endast i kupa 1 att skära ut. I denna kaka finner vi ett drygt 30 tal varroa. Vi jämför samtidigt med 7 st drönarvax från våra egna kupor. I dem hittar vi inte någon varroa.

Vid träffen den 25 maj skär vi ut 2 drönarvax från 1:an och 1 vax från kupa 3. I 1:ans kupa hittar vi mer än 110 st varroakvalster och i vaxet från kupa 3 hittas 5 st. Vi kollar våra samhällen ungefär samtidigt (6 kakbitar) och hittar 1 st varroa, det första vi hittat i vårt drönarvax på över 2 år.

Den 12 juni finns det två drönarvax att skära ut i kupa 4 (Stenungsunds energi). I dessa kakor hittas 12 varroa. I två kakbitar från kupa 3 hittas ca 40 kvalster och i

Nedfall av kvalster på ett varroagaller efter oxalsyrabehandling i en av kuporna i bi-gården.

en kakbit från kupa 1 hittas 80 st. Nu har varroan alltså ökat i de kupor (3 + 4) som från början hade endast ett fåtal varroa.

Vi fortsätter under sommaren att skära drönarvax och det finns hela tiden rikligt med varroakvalster i samtliga kakbitar som vi kollar från Mariagården. I 2:ans kupa, som inte riktigt kommer igång på hela sommaren finns endast en liten kakbit att skära ut. Den motsvara en knappt 1/3-dels drönarvax. I denna lilla kakbit hittas ca 150 kvalster vilket skulle motsvara ca 500 i en hel täckt drönarvaxkaka!!!

I slutet av juni börjar vi i vår egen bigård hitta kvalster i drönarvaxet. Inte många men det är ändå en stor förändring jämfört med tidigare år.

De sista drönarvaxen på Mariagården skärs ut den 13 juli. Det finns fortfarande kvalster i vaxet men antalet har gått ner något och vi kan se att det verkligen gjort skillnad att vi bekämpat med drönarutskärning. I de kupor (1+4) som haft mest utskärningsbart drönarvax ser vi att antalet kvalster har minskat under sommaren.

Bisamhällena på Mariagården behandlas med oxalsyra den 30:e oktober då samhällena klotat sig, även om de som invintrades på 2 lådor hade något glesare klot.

(Forts. på sidan 10)

(Forts. från sidan 9)

Varroagallren lades in och vi kollade nedfallet varje dag i 4 dagar. Vi räknade och gjorde rent gallren varje dag eftersom tvestjärtarna fortfarande var aktiva och de tar ju som bekant hand om och släpar bort varroan.

Nedfallet blev enligt nedan:

Samhälle 1: 31/10 – 143 st, 1/11 – 126 st, 2/11 – 25 st, 3/11 – 9 st, 4/11 – 1 st
Totalt: 304

Samhälle 2: 31/10 – 49 st, 1/11 – 179 st, 2/11 – 77 st, 3/11 – 29 st, 4/11 – 11 st
Totalt: 345

Samhälle 3: 31/10 – 500 st, 1/11 – 500 st, 2/11 – 167 st, 3/11 – 59 st, 4/11 – 25 st
Totalt: 1200

Samhälle 4: 31/10 – 92 st, 1/11 – 46 st, 2/11 – 22 st, 3/11 – 5 st, 4/11 – 5st
Totalt: 170 st

Detta är stora mängder nedfall speciellt för kupa 3 där det egentliga nedfallet beräknas till åtminstone 2000 st. eftersom kvalstren var så många att de var svåra att räkna och skattningen togs till i underkant.

Samhällena på bigården behöver definitivt en myrsyrabehandling till våren.

Det är viktigt att vi bekämpar varroan men också att vi håller koll på hur hårt varrottryck det är i har i våra samhällen. Det räcker inte med att konstatera att vi har varroa, för det vet vi att vi har allihop. Vi måste också veta hur mycket kvalster vi har så att rätt bekämpning kan sättas in. Speciellt måste de som vet att de har topplistikupor eller Warrebiodling kolla och räkna kvalster eftersom drönarvaxutskärning /bekämpning inte tillämpas eller är svår att tillämpa på den här typen av kupor. Även om det är svårt pga platsbrist att frysa allt drönarvax som skärs ut så rekommenderas åtminstone att stickprov tas från varje bigård.

Vi kan i allafall konstatera att drönarutskärning är en effektiv bekämpningsmetod och vi vill dessutom rikta en uppmaning till alla biodlare att ”damma av” sina gamla varroagaller och kolla nedfallet.

Högt varroatryck i ett bisamhälle ger upphov till virussjukdomar som påverkar vinteröverlevnaden. Ett samhälle som inte behandlas mot varroa kan i bästa fall överleva i 3-4 år men är då i mycket dåligt skick. Innan de dör sker en flykt till andra bisamhällen och spridningen av varroa fortgår.

/ Gunnel Martinsson och Jan-Åke Carlsson

Stenungsunds Energi & Miljö AB

I höstas fick äntligen Stenungssunds Energi & Miljö AB en omgång honung från sina Fjärrvärme-bi. Honungen blev mycket uppskattad. Skörden blev 16 burkar (500 g). Då de är 8 personer som ska dela fick de 2 burkar var.

Under tiden föreningen haft hand om Stenungsunds Energis bin har vi skickat lite bilder då och då till dem. I början av februari var jag på bigården och la örat till Fjärrvärmekupan och de andra kuporna. Det brummade fint i samtliga kupor.

Jag kommer att ta kontakt med Caroline på Stenungsunds Energi och höra med henne om de kan tänka sig en lunchträff vid kuporna nu till våren, för att prata om hur året som biodlare gått.

/Karin Bryngelfrid

Stenungsunds Energi&Miljö AB skriver följande på sin hemsida:

Biologiska Mångfaldens Dag 22 maj

Humla på blommande fjärilsväxt

Vi vill uppmärksamma den internationella dagen för biologisk mångfald som finns för att öka medvetenheten om artrikedomens betydelse. Biologisk mångfald är en förutsättning för att ekosystemen ska fungera och göra nytta som att rena luft och vatten, lagra kol och pollinera våra grödor. Då efterfrågan på resurser som livsmedel, råvaror, energi och vatten ökar är det av största vikt att vi möter behoven utan att överutnyttja jordens ekosystem och naturresurser. Att ta tillvara energin som blir över vid industriella processer är ett sätt att ta ansvar för en hållbar utveckling med miljön i fokus. Där gör fjärrvärmens i Stenungsund en viktig insats!

Alla kan göra lite mer! Vi väljer, utöver vår fjärrvärme och en miljömedveten verksamhet, att satsa lite extra på insekterna som gör ett stort jobb i det tysta. Vi hyr en bikupa som står uppställd vid Mariagården, vi planterar fjärilsväxter och avstår aktivt från bekämpningsmedel i all skötsel av våra marktytor.

Minska din konsumtion och hjälp djurarter på olika sätt för att bidra. Fler tips på aktiviteter som var och en kan göra hittar ni här: <https://www.natursidan.se/nyheter/guide-till-insatser-for-biologisk-mangfald/>

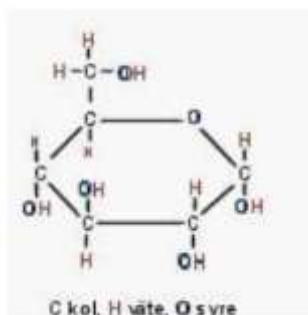
Fördjupning om honung

Honung innehåller förutom högvärdigt fruktsocker och druvsocker även mineraler och enzymer som hjälper till i vår matsmältning. Diastas bryter ner stärkelse, invertas bryter ner socker och glukosoxidas omvandlar druvsocker till väteperoxid och glukonsyra. Båda ämnena är bakteriedödande och bekräftar honungens positiva verkan mot förkylningar förorsakade av bakterier.

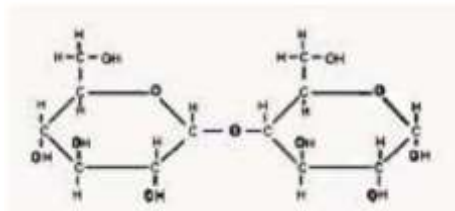
DRUVSÖCKER (Glukos) ca 30 %	ENZYMER (Fermenter) Glukosoxidas Fosfatasa Invertas Diastas Katalas	VITAMINER Vitamin C Vitamin B1 Vitamin B2-komplex Vitamin B6 Vitamin H	MINERALER Kalium Natrium Kalcium Fosfor Svavel Klor Järn Magnesium och andra spårämnen	SYROR Glukonsyra och andra organiska syror t ex äppel-, citron- och mjölksyra	AMINO-SYROR Prolin Leucin/Isoleucin Asparaginsyra Glutaminsyra Pantotinsyra Threonin Alanin Arginin Histidin Glycin Lysin Serin Valin Cystein	HORMON/TRANSMITTER Acetylcholin	INHIBITER Flavonoider Glukosoxidas/väteperoxid och andra bakteriedödare	AROM-ÄMNER Karbonylsyror och eter t ex linalylacetat
FRUKTSÖCKER (Fruktos) ca 40 %								
VAITEN ca 17 %								
SAMMANSÄTTA SÖCKERARTER ca 10 %								
ENZYMER VITAMINER MINERALER MM ca 3 %								

Referens: Edmund Herold, Heilmittel aus dem Bienenstock, Eva Crane, Honung. © www.altenhonung.de

Den kemiska formeln för fruktsocker (fruktos) och druvsocker (glukos) är enkla sockerarter och har samma formel, men eftersom molekylerna binder varandra på olika sätt har de olika egenskaper.

De sammansatta sockerarterna: sackaros (rörsocker), maltos (maltsocker) och laktos (mjölksocker) ser ut så här:

De sammansatta sockerarterna kan sönderdelas till enkla sockerarter genom kokning med en syra eller med hjälp av olika enzymer.

Ju mer mineraler honungen innehåller desto mörkare blir den. Bladhonung har cirka 1 % mineraler.

Beroende på vilken sockerart som dominerar upplever vi det olika sött, ungefär så här:

Sött	>>>	>>>	Mindre sött
Fruktos	Sackaros	Glukos	Maltos

Bina upplever det annorlunda och föredrar det i denna ordning: Sackaros, glukos, maltos, fruktos.

Till exempel raps och maskros har mer glukos än fruktos. Vilket också förklarar en del egenskaper ju mer glukos desto hårdare honung. Om bina drar på raps kan den honungen kristallisera snabbt. Omvänt gäller att ju mer fruktos desto lösare honung.

Referenser:

www.alltomhonung.se

www.wermdobiodlare.se

/Pär Mollberg

AB•SAYMORE

Honungspriset i Mbarara

I januari var jag på resa med BIP, Bishozi International Program, i sydvästra Uganda för andra gången. Organisationen arbetar med utvecklings och jämställdhetsprojekt i byar på landsbygden. På förra resan kunde jag kika i några bikupor men det gick inte denna gång. Däremot kan jag bidra med aktuellt honungspris från en supermarket i Mbarara. En liter honung kostar 28000 uganda shilling vilket blir ca 75 svenska kronor. I brist på bibilder blir det istället en bild på korna som bidrar med fantastiskt god mjölk.

//Åse Stolt

Verksamhetsberättelse 2019

Två av fyra samhällen i staplingskupan överlevde vintern men var svaga, det i topplistkupan klarade sig inte. Två samhällen köptes in från Pär Mollberg. Tre samhällen utvecklades väl och det fjärde som var svagt fick en ny drottning i juli. Vi har nu invintrat fyra starka samhällen. Topplistkupan flyttades inte med till Mariagården och har nu sålts.

Årets bigårsträffar inleddes med en flytt av samhällen och utrustning till Mariagården för den provsäsong som förberetts och beslutades på årsmötet 2018. Många kom och hjälpte till och dagen avslutades med tårtkalas i orangeriet.

Vid veckoträffarna på bigården har biodlingens samtliga arbetsmoment praktiserats.

I maj hade vi återigen en växtbyttardag som i år sammanföll med att Mariagården hade djurens dag. Vi hade tipspromenad, visade bin och sålde honung.

I juni hade föreningen öppet hus.

Fjärrvärmebina verkar trivas i sin orangea kupa och har skötts om tillsammans med övriga samhällen under bigårdsträffarna och de honungsburkar som levererades till Stenungssunds Energi blev mycket uppskattade.

Att vara vid Mariagården har möjliggjort för föreningen att visa bin för besökare, till exempel scouter på Mariagården.

I augusti var det besök hos Pelle och Ann-Britt i Lilla Komperöd med slungning av bigårdens skattade honungsramar samt korvgrillning.

Föreningen deltog på slöjdvandring/skördefest på Jordhammar och sålde honung.

Styrelsen har haft 4 styrelsemöten under året.

(Forts. på sidan 19)

Stenungsunds Biodlarförening

Årsmöte 19 11 07

Plats: Humlebråten

Närvarande: 35 st

1. Årsmötet öppnades av Pär Mollberg.
2. Dagordning upplästes och godkändes.
3. Kallelsen till årsmötet godkändes.
4. Till ordförande för mötet valdes Pär Mollberg.
5. Till sekreterare för mötet valdes Jeanette Vahlenberg.
6. Till justerare valdes Karin Bryngelfrid och Ann-Britt Carlsson.
7. Föreningens verksamhet för 2019 upplästes och lades till handlingarna.
8. Ekonomisk redogörelse/revisorernas gicks igenom och lades till handlingarna.
9. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året.
10. Till ordförande för det kommande året omvaldes Pär Mollberg.
11. Till styrelseledamöter för två år valdes Bengt Johansson och omvaldes Åse Stolt, Roger Sundqwist. Till fyllnadsval på 1 år valdes Eva Rylén.
12. Till revisorer för ett år valdes Else-Marie Lahrin och omvaldes Sven-Göran Allansson.
13. Till ombud på distriktets årsmöte 2020 valdes Pär Mollberg, Sven-Göran Allansson, Sven-Olof Nilsson, Pernilla Höhmann och Åse Stolt. Till ersättare valdes Tomas Bryngelfrid, Jeanette Vahlenberg och Bengt Johansson.
14. Till honungsbedömningskommitté för 2019 omvaldes Ann-Britt Carlsson sammankallande, Gull-Britt Thorén och Jan-Åke Carlsson.
15. Till redaktionskommitté för Stenungsunds Biblad och hemsidan valdes Åse Stolt och omvaldes Ann-Britt Carlsson och Anette Swahn. Pelle Carlsson ingår i gruppen som webansvarig.
16. Till sjukdomskommitté valdes Bengt Johansson sammankallande och omvaldes Sven-Olof Nilsson.
17. Till drottningodlingskommitté valdes Ann-Britt Carlsson och omvaldes Pelle Carlsson.
18. Till valberedningen valdes Jeanette Vahlenberg, Pernilla Höhmann och Anette Swahn, sammankallande.
19. Bigårdsansvarig valdes Bengt Johansson sammankallande, Pelle Carlsson och Jan-Åke Carlsson.
20. Det beslutades att inga arvoden ska utgå till styrelsen.

21. Medlemsavgiften för 2021 är oförändrad 65 kr för huvudmedlem 50 kr för familjemedlem och stödmedlem.
22. Förslag till verksamhet 2020:
- Vårträff
  - Träffar i bigården med praktisk biodling.
  - Teori och praktisk drottningodlingsutbildning
  - Växtbyttardag
  - Föreningsutflykt
  - Samarrangemang med Mariagården.
  - Slungning av föreningens honung vid Mariagården.
  - Samarbete med Montessori
  - Nybörjarkurser
23. Den inlämnade propositionen angående permanent föreningslokal på Mariagården, bifalles av årsmötet.
24. Inga motioner hade inkommit
25. Sjukdomskommittén rapporterade bl.a om nya regler för bitillsynen och Warroa trycket på föreningens samhällen.
26. Kaffe och dragning av lotteriet.
27. Utlottning av Stenungsunds odlade bidrottningar vinnare Josefine Åkerlund, Fred Lindberg och Sture Stenfeldt.
28. Förslag inkom att föreningen ska ta fram logga och emblem som kan fästas på föreningens dräkter och utrustning. Förslag även på att köpa in reklam beachflagga/rollup till föreningen att ha på Mariagården och vid övriga arrangemang.
29. Mötet avslutades.

Ordförande Pär Mollberg

Sekreterare Jeanette Vahlenberg

Justerare: Karin Bryngelfrid

Justerare: Ann-Britt Carlsson

Smaskiga kakor

Byt ut sirapen i sirapskakor mot honung, mums.

Ett Tips från Karin Bryngelfrid

SPECIFIKATION AV BEHÅLLNINGSFÖRDELNING FÖR ÅR 2019

TILLKOMMER

Medlemsavgifter	5770
Skyltplats/Bibladet	23050
Försäljning inv	0
Lotterier	1020
Hyra för slungan	2375
Etiketter/broschyrer	0
Vuxenskolan	1140
Försäljn. Material Bigården	16390
Adm.	0
Summa	49745

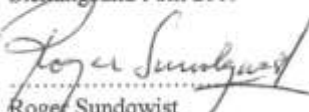
AVGÅR

Avg plusgirot/swish	2028,50
Bibladet	8392
Styrelsemöte/årsmöte	3654
Distriktets årsmöte/kurser	0
Medl avg Bohusl. Föreningsark.	0
Hemsida	1037,50
Aktiviter/material bigården	18556,15
Adm, porto m.m	1209
Inköp till lotterier	1200
Arkivering föreningsmaterial	420
Summa	36497,15

Årets resultat	13247,85
Saldo från 2018	48266,89
Behållning till 2019	61509,94

Kontant i kassa	190
Plusgiro	51595,59
Swishkonto	9722,35

Stenungsund i okt 2019

 Roger Sundqwist
 Kassaör

Revisionsberättelse

Vid denna dag företagen revision med Stenungsunds Biodlarförenings räkenskaper för år 2019, har vi funnit dem väl förda och försedda med vederbörliga verifikationer. Vi föreslår för den skull ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Stenungsund 2019-10-31

 Eva Rindby

 Sven-Göran Allansson

(Forts. från sidan 15)

Oxalsyradagen har genomförts i oktober.

Slutligen lite nyckeltal. Medlemsantalet i föreningen är 85 medlemmar, 13 nya har tillkommit under året.

Din byggvaruhandel

**fönster | kök | golv | dörrar | inredning
marksten | takpannor | verktyg | virke**

Vi ordnar hemtransporten om så önskas.

HARÅS BYGGVAROR AB

Vardagar: 06:30–17:00 | Onsdagar: 06:30–19:00 | Lördagar: 09:00–13:00

Stationsvägen 6 | 444 60 Stora Höga | Tel: 0303-798830

www.harasbyggvaror.se | info@harasbyggvaror.se

www.imek.se

Drottningodling steg för steg

Vuxenskolan har tillsammans med föreningen planer på att hålla en studiecirkel i hur man odlar drottningar. Kursledare kommer Ann-Britt Carlsson att vara. Planen är att cirkeln ska börja tisdagen den 28 april i vuxenskolans lokal på CW Borgs väg 4.

Kursinnehåll

Målet är att alla deltagare ska få med sig var sin parad drottning när kursen är slut. De ska även känna sig trygga i att våga odla sina egna drottningar i sin egen bigård.

Kursplan

1. Första kapitlet i boken (mest teori)
2. Kapitel två i boken, teori + känna och klämma på all utrustning som behövs
3. Odlingsstart
4. Odling fortsätter, bura drottningar
5. Odlingen fortsätter, drottningar till parningssamhällen
6. Odlingen fortsätter, drottningar till parning
7. Drottningar parade, märks och tillsätts stort bisamhälle
8. Ev. resa till parningsstation

Studiematerial

Drottningodling steg för steg - har du inte boken kan vi beställa vi den via SBR - ange gärna detta i anmälan.

Bra att veta

För att förstå kursen behöver deltagarna ha gått en nybörjarkurs och ha något års erfarenhet av biodling.

När drottningodlingen väl har startat behöver kursen hållas de dagar som odlingen behöver tillsyn enligt odlingsschemat. Det gör att träffar kan behöva hållas andra dagar än tisdag och även på helgdag.

Kostnad för kursen: 1120 kr

Anmälan görs på Vuxenskolans hemsida sv.se

Nybörjarkurser för alla!

Om du är intresserad av att gå en nybörjarkurs i biodling eller vet någon annan som vill, kontakta Vuxenskolan via tel: 010-33 00 900 eller e-post: vast@sv.se

Oxalsyra, GRATIS till föreningens medlemmar!

För att främja Varroabekämpningen i medlemmarnas bisamhällen har styrelsen beslutat att oxalsyra/oxalsyrelösning ska delas ut till våra medlemmar kostnadsfritt. Det kommer att ske **Söndagen den 25 oktober kl.10.00** på Mariagården. Då kommer vi även att demonstrera hur det går till att behandla bisamhällen med oxalsyra.

Ta med en syrafast plastflaska eller glasburk med plastlock att ta oxalsyran i.

Har du inte möjlighet att delta denna dag. Hör av dig till Pär Mollberg, föreningens ordförande.

Våra skyldigheter som biodlare

Vi har som biodlare skyldighet att se till våra bin och att hålla dem friska. Vi skrev i bibladet om detta 2015 men det är kanske dags att påminna igen. Vi som biodlare lyder under jordbruksverkets regelverk precis som alla djurägare gör. Vi har ett ansvar för att hindra att smittsamma sjukdomar sprids. De sjukdomar som regleras i svensk och/eller EU:s lagstiftning är följande:

- amerikansk yngelröta
- Varroakvalster
- Trakekvalster
- lilla kupskalbaggen
- tropilaelapskvalster samt
- sammetsgeting

Om man misstänker något av ovanstående sjukdomar/skadedjur skall detta så snart som möjligt anmälas till bitillsyningsman eller länsstyrelsen.

Varroaspridningen är indelad i zoner och eftersom vi sedan ett antal år redan befinner oss i zon 1 så behövs detta inte inrapporteras men det betyder inte att vi inte har skyldighet att bekämpa. Vi har som biodlare skyldighet att bekämpa sjukdomar och kvalster på våra bin och det viktigaste för oss som biodlare är väl ändå att hålla våra bin friska så att vi även i fortsättningen kan bidra till att värna om vår biologiska mångfald.

Nya EU-regler kommer att införas 2021. Detta kommer att påverka jordbruksverkets regler för biodling vilket vi säkert kommer att få höra mer av under året. På jordbruksverkets hemsida finns mer att läsa om regler för biodling, hur vi ska bekämpa sjukdomar, hur vi ska förfara vid flyttning av bin, om vår anmälningsplikt till länsstyrelsen och annat vi måste känna till som biodlare.

/GunnelMartinsson

Bernd's Chark
STENUNGSUND

mässor & event

info@tajming.se   www.tajming.se

Kenny Bergander Elektriska AB

Tel 070-655 96 16, Vadalen 220, 444 92 Jörlanda

Nya regler för bitillsynen

Vid utbrott av amerikansk yngelröta blev tidigare hela församlingen där bisamhället/bisamhällena fanns smittförklarad. Detta har nu ersatts av smittförklarade områden benämnda skyddsområde och övervakningsområde. Dessa finns utsatta på en karta som finns på Jordbruksverkets hemsida.

För att hitta kartan går man in på Jordbruksverkets hemsida:
[www.jordbruksverket.se/regler för biodling-bitillsyn/bestämmelser/kartor över skydds-respektive övervakningsområden med avseende på amerikansk yngelröta](http://www.jordbruksverket.se/regler_för_biodling-bitillsyn/bestämmelser/kartor_över_skydds-respektive_övervakningsområden_med_avseende_på_amerikansk_yngelröta).

Om biodlaren har sina kupor utanför ovan nämnda område och vill flytta samhällen, behöver inte tillsynsmannen besiktiga samhällena såvida inte biodlaren misstänker en sjukdom. Detta innebär att tillsynsmannen inte får ersättning vid besiktning annat än om sjukdom misstänks.

Om föreningens slunga ska hyras och inga kända fall av amerikansk yngelröta finns i närheten, enligt Jordbruksverkets karta, får alltså inte bitillsynsmannen betalt av länsstyrelsen för att besiktiga samhällena enligt dessa nya regler.

Om en biodlare däremot ska flytta bisamhällen eller materiel ut ur ett smittförklarat område ska denne ha flyttningstillstånd från en bitillsynsman. Vid flytt från skyddsområde gäller tillståndet högst en månad, och från övervakningsområde högst tre månader. Flytt inom dessa områden kräver inget flyttningstillstånd.

Observera att du som biodlare är skyldig att titta på Jordbruksverkets karta innan du flyttar bisamhällen eller material. Du kan även hitta information om aktuella sjukdomsutbrott och Jordbruksverkets karta genom att gå in på länsstyrelsens hemsida och söka enligt informationen på nästa sida ”Anmäl dina bisamhällen på webben”.

Ett önskemål från länsstyrelsen är att tillsynsmannen besöker alla biodlare i sitt distrikt inom en 3 -5 årsperiod. Detta innebär att du som biodlare kommer att höra från tillsynsmannen när det är aktuellt för dig att få besök.

Bengt Johansson, tillsynsman Norum, Spekeröd, Jörlanda och Ucklum
Sven-Göran Allansson, tillsynsman Ödsmål

Bitillsynsmän i vårt område:

Norum, Spekeröd/Jörlanda, Ucklum

Bengt Johansson 0303-77 12 97, 0730-30 65 00

bengtjohansson284@gmail.com

Ödsmål

Sven-Göran Allansson, 0303-828 82, sven-goran@telia.com

Anmäl dina bisamhällen på webben

Länsstyrelsen i Västra Götalands län ansvarar för bitillsynen i Hallands och Västra Götalands län.

Kontakta oss om du har frågor

Växel

010-224 40 00

E-post

bitillsyn.vastragotaland@
lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Anmäl dina bisamhällen på webben

Använd vår webbanmälan för att anmäla uppställningsplatser i Västra Götalands och Hallands län.

- Gå in på vår webbplats www.lansstyrelsen.se/vastragotaland
- Skriv in biodling i sökfältet
- Välj biodling bland sökträffarna, fyll i formuläret på sidan och skicka in din anmälan.

På sidan kan du även hitta listor med bitillsynsmän, regler för biodling och aktuella sjukdomsutbrott.

OBS!

Om du flyttar och/eller om någon av dina bigårdar flyttas eller läggs ner måste du ta kontakt med länsstyrelsen och meddela förändringarna manuellt. T.ex. via mejl..

Länsstyrelsen anordnar även kurser i biodling m.m. För aktuella kurser gå in på deras webbsida <http://www.lansstyrelsen.se/VastraGotaland> och sök på biodling och/eller kompetensutveckling

PENSIONAT

Rågårdsvik

- Hotell
- Konferens
- Bröllop/Fest
- Restaurang

0523-21019 | info@ragardsvik.se | www.ragardsvik.se

En av mina bästa stunder i bigården

En fin dag i somras fick jag förmånen att visa mina bin för en mycket intresserad liten flicka. Det var första gången Emilia tittade ner i en bikupa. Hon tyckte att det var lite läskigt först men efter en liten stund tog nyfikenheten över. Det blev en hel del frågor att svara på och vi hade förmånen att få se ett litet bi krypa ut ur en cell.

Det blev en av mina allra bästa stunder i bigården när jag fick visa denna mycket unga blivande biodlare mina bin.

Nu ser vi båda fram emot den kommande bisäsongen.

/Karin Bryngelfrid

Honungsslunga

Föreningen har en 4-ramars eldriven honungsslunga till uthyrning. Det kostar 250 kr att hyra slungan i två dygn. Vill du ha den längre kostar det 125 kr extra per dygn.

Priset gäller om du är medlem i Stenungsunds biodlareförening.

Betalningen sätts in på föreningens pg **691836-1** alternativt swishas till **123 275 40 59**.

Slungan finns i Spekeröd, hemma hos Pär Mollberg tel. 0703-69 58 07, par.mollberg@stenungsundsbi.se

Av Biodlare För Biodlare

LP:s Biodling AB

Allt i biodlingsmaterial

Nackakupan

Avläggare

Honungsförmedling

Vaxvalseri

Vaxrenseri

Gå in på www.lpsbiodling.se och handla i webshopen eller för att hitta nyheter och Din närmaste återförsäljare.

Du är också varmt välkommen till oss på plats i butiken i Säffle där det även går bra att lämna in vax och ramar.

Vi finns nu med på både facebook & instagram, följ oss gärna!

www.facebook.com/lpsbiodling

www.instagram.com/lpsbiodling

LP:s Biodling AB

Torstensbyn 14 661
94 Säffle Tel:
0533-631 11

LP:s Biodling AB
Öppettider i butik:
Vardagar 9-16

shop@lpsbiodling.se
www.lpsbiodling.se

swienty

for better honey

CARLSSONS **B**IODLING

Öppet enligt överenskommelse.

Nytt och begagnat bimatierial. Varor som inte finns i lager tas hem på beställning.
 För mer information besök vår webbplats: www.carlssonsbi.se
 eller ring: 0303-77 19 62 eller 0708-40 05 76.
 E-post: pelle@carlssonsbi.se. Lilla Komperöd 202, 444 94 Ucklum

Återförsäljare för MS Biredskapsfabriken i Töreboda

Drottningar och avläggare säljes i mån av tillgång.

Ramar och vaxavfall för rensning tas emot måndag 12 - fredag 16 oktober.

Tänk på att **packa alla ramar och vaxavfall BITÄTT**.

Vax i klump ska packas i eget kolli för att säkerställa att ni får rätt mängd vax tillbaka. Notera att **Alla** kolli ska vara märkta på utsidan enligt följande:

Namn: .....

Postadress: .....

Postnummer: .....

Ort: .....

Tel: .....

Antal kolli:..... Antal ramar (tot.): .....

Jag vill sälja vaxet: .....

Jag vill ha vaxkakor i retur som: LN: ..... Svea: ..... N: .....

Märkningen måste tåla vatten!!

Ett tips är att skriva alla uppgifter enligt ovan på lappar som läggs i var sin plastficka som tejpas fast, en på varje kolli.

Drottningar, äggläggande Ligustica

Avläggare och hela bisamhällen.

Säljes i mån av tillgång.

Kupmaterial (Nytt o Begagnat)

Tillverkning efter önskemål.

Sven-Olof Nilsson 0708-646562

Samarbetet med Montessoriskolan

I förra veckan hade jag ett möte med Montessoriskolan. Mia som varit min kontakt skulle sluta. Hon lämnade över till Helene, en annan lärare som även hon har superstort intresse för djur och natur.

I början av maj är klass 8 från Montessoriskolan inbjudna till föreningens bigård på Mariagården. Detta är den 3:dje klassen som besöker vår bigård. Det är jätteroligt, framför allt när man vet att de ser fram emot det och ställer många frågor under besöket. Därmed har vi tillsammans skapat en tradition med fokus på bin.

Under 2019 köpte vi in några skyddsdräkter i mindre storlekar, perfekt vid skolbesök och även till medlemmar och andra intresserade som har med sig barn och ungdomar som är nyfikna på våra bin.

Nu väntar man otåligt på att allt startar upp igen. Får hoppas att vi får en fin vår och att våra bin klarar den kritiska perioden som kommer nu innan våren har landat på riktigt.

/Karin Bryngelfrid

Stödmedlem?

Om du vill bli stödmedlem i Stenungsunds biodlareförening sätt in **50 kr** på föreningens **plusgirokonto 691836-1**. Ange att du vill bli stödmedlem för år 2020 samt ditt namn och adress. Lämna även med telefonnummer och e-postadress om du har. Då får du föreningens Biblad hem i brevlådan.

Stödmedlem kan en person vara som redan är medlemmar i SBR, via någon annan lokalförening, och som har bisamhällen inom våra gränser och därför ser nyttan i att få information om vad som händer i vår förening. Även de som har slutat med biodling, och därför gått ur SBR, men som ändå vill veta vad som händer i Stenungsunds biodlareförening är välkomna som stödmedlem.ar.

Om du har bin rekommenderar föreningen alltid att du ska vara medlem i SBR.

Årsrapporten

Alla föreningens medlemmar ska lämna in årsrapport. Även du som är familjemedlem. Senast den **31 oktober** vill styrelsen ha in årsrapporterna. I år kommer ett formulär skickas ut via mail där årsrapporten fylls i. Har ni inte möjlighet att fylla i formuläret via datorn eller smarttelefon fungerar även blanketten som finns i septembernumret av Bitidningen. Sänd rapporten till:

Anette Swahn

Norra Röd 320

444 94 Ucklum

anette,swahn@gmail.com

070-233 33 88

OBS! Det är viktigt att rapporten kommer in i tid.

Som vanligt lottar vi, vid årsmötet, ut bidrottningar bland dem som har lämnat in rapporten i rätt tid och som har uppgett sitt namn samt är närvarande på årsmötet.

Bidrottningsvinnare vid årsmötet 2019 blev:

- Josefina Åkerlund
- Fred Lindberg
- Sture Stenfeldt

Muslikaka med honungscrunch

Baked oat kallas den här galet goda frukosträtten på engelska. Tänk dig en kombo av gröt, pudding och kaka — med lite hemblandad müsli på toppen. Muslikakan är godast lite ljummen med färska bär och tjock yoghurt till. Suverän att ha på brunchen.

Ingredienser

5dl havregryn
1 tsk bakpulver
1 tsk kanel
1 tsk äkta pulver av vanilj
2 krm salt
1/2 dl finhackade aprikoser
olja till formen
2 ägg
1 dl honung
5 dl mjölk

Topping

1/2 dl honung
2 msk rapsolja
1 dl frön (t.ex. pumpakärnor och sesamfrön)
2 dl frysta bär (t.ex. hallon och blåbär)
färska bär och matyoghurt till servering

Gör så här

Sätt ugnen på 175°C

Blanda alla torra ingredienser med aprikoserna i en bunke.

Häll ut blandningen i en oljad, ugnsäker form, ca 24 cm i diameter.

Vispa ihop ägg, honung och mjölk. Häll smeten över grynblandningen.

Topping

Rör ihop honung, olja och frön. Fördela röran över formen. Avsluta med att strö över bären.

Baka i mitten av ugnen i 30-40 minuter, tills allt fått lite färg. Höj ev värmen till 225°C de sista 5 minuterna. Låt svalna ca 10 minuter.

Servera med matyoghurt och färska bär.

Bilderna på omslaget är tagna av Karin Bryngelfrid och föreställer fläderblommor vid Mariagården samt föreningens och Stenungsunds energis bisamhällen på Mariagården.

Ansvarig utgivare: Föreningens ordförande

Redaktörer för Bibladet 2020

Anette Swahn, anette.swahn@gmail.com

Ann-Britt Carlsson, ann-britt@carlssonsbi.se

Bibladet produceras i samarbete med Vuxenskolan

Tryck: Västkustens tryckeri, Stenungsund

**Studieförbundet
Vuxenskolan**